

สรุปการจัดการความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน ประจำปีงบประมาณ 2557 คณะศิลปศึกษา
หัวข้อ : เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความสนใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

จากการที่คณะศิลปศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู สาขาวิชาชีพเฉพาะ ด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งภายในหลักสูตรของการจัดการเรียนการสอนวิชาวิชาชีพครูทุกสาขาวิชานั้น ในแต่ละรายวิชาอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนให้ได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร ต้องปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของเนื้อหาวิชา สามารถนำไปใช้ และบูรณาการร่วมกับเนื้อหาหรือความรู้ด้านอื่นๆ ต่อไป ซึ่งสิ่งที่มีส่วนสำคัญในการทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ที่สำคัญ คือ อาจารย์ผู้สอน ดังนั้นคณะศิลปศึกษาจึงได้ดำเนินการจัดเก็บองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความสนใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อประโยชน์แก่อาจารย์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และหน่วยงานๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ หรือใช้ประโยชน์อื่นๆ ได้ต่อไป ซึ่งจากการดำเนินการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความสนใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนของคณาจารย์ภายในคณะศิลปศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนในระดับปริญญาตรีอย่างน้อย ๕ ปี ได้ข้อสรุปในภาพรวม ดังนี้

1. ก่อนดำเนินการสอนผู้สอนต้องมีการศึกษาเนื้อหา และวางแผนการสอน รวมถึงสร้างสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และแผนการเรียนรู้ในส่วนต่างๆ ให้เหมาะสม กับสภาพการเรียนรู้ หลักสูตรผู้เรียน และองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป
2. ก่อนเริ่มดำเนินการสอนในเนื้อหาที่ได้วางแผนการสอนไว้ ผู้สอนควรมีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาของผู้เรียน หรือทำการทดสอบก่อนเรียน (pre test) เพื่อวางแผนการสอน การจัดกลุ่มผู้เรียน และกำหนดวิธีการสอน การประเมิน การติดตามตรวจสอบที่เหมาะสม
3. ผู้สอนควรมีการแจ่มแจ้ง อธิบาย และสร้างความเข้าใจกับผู้เรียน เกี่ยวกับเกณฑ์ทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม การตัดเกรด และรูปแบบการให้คะแนน การขาด การลา หรือมาสาย เพื่อสร้างความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่น และความเข้าใจที่ตรงกัน รวมถึงผู้เรียนสามารถวางแผนการทำงาน หรือการเข้าเรียนหากมีภารกิจหรือกิจกรรมสำคัญอื่นๆ
4. เมื่อดำเนินการสอนผู้สอนต้องมีการสำรวจ ติดตาม และตรวจสอบความพึงพอใจ ความสนใจ การให้ความร่วมมือ ความรับผิดชอบ และการรับรู้ในเนื้อหาที่ได้รับของผู้เรียน ทั้งรายบุคคลและในภาพรวมอย่างใกล้ชิด เพื่อวางแผนในการพัฒนา แก้ไข ส่งเสริม และปรับปรุงได้อย่างทันที่ และมีประสิทธิภาพ
5. ผู้สอนควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ไม่ยึดติดกับแผนการสอนที่วางเอาไว้เบื้องต้นมากเกินไป

6. เมื่อพบปัญหาที่ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหา หรือเรียนได้ช้ากว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้สอนควรหาวิธีการแก้ไขที่เหมาะสม ในบางครั้งอาจใช้การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนหรืออื่นๆ เสริมจากการสอนแบบปกติที่วางไว้ เนื่องจากผู้เรียนจะมีความกล้าที่จะปรึกษาหรือพูดคุยกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าผู้สอนเอง ดังนั้นการสอนแบบคนเก่งช่วยคนอ่อน จะช่วยในการแก้ไขปัญหาได้ในระดับหนึ่ง โดยครูจะเป็นผู้แนะนำและอธิบายเพิ่มเติมต่อไป

7. ในระหว่างการสอนผู้สอนควรมีสอดแทรกประสบการณ์ กิจกรรม เรื่องราว ข่าวสาร ที่เหมาะสม และสัมพันธ์กับเนื้อหาที่กำลังดำเนินการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นความสนใจ และทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำและเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้โดยง่าย รวมถึงการเชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนปัจจุบันกับเนื้อหาเดิมที่เรียนไปแล้วเพื่อสร้างความเชื่อมโยงในเนื้อหาให้แก่ผู้เรียน รวมถึงช่วยทบทวนความรู้เดิมได้อีกทางหนึ่งด้วย

8. ผู้สอนต้องพยายามทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของวิชาที่กำลังศึกษา ข้อดี ประโยชน์ การนำไปใช้ในอนาคต เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และตั้งใจศึกษา

9. ในการนำเสนองานที่เป็นการทำงานแบบแบ่งกลุ่ม ควรมีการกำหนดรูปแบบการทำงานที่สมาชิกทุกคนมีโอกาสในการร่วมกันทำงาน ทั้งในส่วนของการศึกษาค้นคว้า การนำเสนอ การทำรูปเล่มรายงาน เป็นต้น

10. ผู้สอนควรมีปฏิสัมพันธ์ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน มีรอยยิ้ม มีความเป็นมิตรต่อผู้เรียน เพื่อสร้างความสนิท ความไว้วางใจ ความเชื่อถือ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนกล้าที่ถาม ปรึกษา และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ แต่ควรมีการสร้างควมสนิทในขอบเขตที่เหมาะสม และยึดมั่นในจรรยาบรรณของความเป็นครู

11. ในระหว่างการสอนผู้สอนควรมีการผ่อนคลาย อย่างมุ่งมั่นหรือจริงจังตลอดชั่วโมงสอน เพราะเมื่อผู้เรียนเครียดอาจไม่เปิดรับความรู้ใดได้อีก ดังนั้นควรมีการผ่อนคลายต่างๆ ตามความเหมาะสม สอดแทรกในเนื้อหาแต่ละส่วน

12. เมื่อดำเนินการสอนในแต่ละรายชั่วโมงแล้วเสร็จ ผู้สอนควรมีการสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ไปทุกครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจและทบทวนเนื้อหาสำคัญๆ ให้แก่ผู้เรียนอีกครั้งก่อนเลิกเรียน

13. การจัดสภาพห้องเรียนที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้จะมีส่วนสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน รวมถึงประสิทธิภาพการสอนให้แก่ผู้สอนได้อีกด้วย ดังนั้นในแต่รายวิชาควรมีการจัดห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ เช่น หากเป็นวิชาทฤษฎีห้องเรียนควรมองเห็นกระดาน หรือจอรับภาพได้อย่างชัดเจน รวมถึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้อย่างครบถ้วน และถ้าเป็นวิชาปฏิบัติห้องเรียนก็ควรจัดรูปแบบที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นผู้สอน หรือเห็นต้นแบบในการปฏิบัติได้อย่างชัดเจน เป็นต้น

14. ผู้สอนต้องมีใจรักในวิชาชีพ และรายวิชาของตน ยึดการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน โดยใช้หลักการคิดว่าอดีตตนเคยเคารพและชมชอบวิธีการสอน หรือรูปแบบของครูท่านใด ก็ให้ยึดเป็นแบบอย่าง แต่ควรมีการปรับให้เหมาะสมกับสภาพจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

15. ผู้สอนควรมีการตักเตือนผู้เรียนตามความเหมาะสม ไม่ปล่อยปละ ละเลย และเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่ผู้เรียนคนอื่น ทั้งนี้หากเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมที่จะตักเตือนต่อหน้าผู้เรียนคนอื่น ก็ควรเรียกไปคุยเป็นการส่วนตัว เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความอาย หรือเสียความมั่นใจต่อหน้าผู้เรียนคนอื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของผู้สอนเป็นสำคัญ

16. ในการประเมินผลผู้สอนควรใช้วิธีการประเมินผลตามความเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด เช่น การประเมินตามสภาพจริง การประเมินตามใบงาน หรืออื่นๆ เพื่อให้สามารถทราบประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ชัดเจนที่สุด

17. ผู้สอนจะต้องใส่ใจดูแลผู้เรียนในชั้นเรียนของตนให้ดีที่สุด ให้ความสำคัญกับตนเอง เรียนรู้ และเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละรายบุคคล มีสติในการสอน การคุย

18. ผู้สอนต้องแยกเรื่องส่วนตัวกับเรื่องราวในชั้นเรียนออกจากกัน อย่างนำเรื่องของตนเองปะปนกับเรื่องราวของสิ่งที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียน

19. การดำเนินการใดๆ ต่อผู้เรียนแต่ละรายบุคคล จะต้องมีความมาตรฐานเดียวกัน ไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อทำให้ผู้เรียนยึดมั่น เชื่อถือ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน